

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

# PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-1



Brno 2018

# PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis  
*Peer-reviewed journal*

Ročník 59  
*Volume 59*

Číslo 1  
*Issue 1*

|   |   |
|---|---|
| <b>Předseda redakční rady</b><br><b>Head of editorial board</b>         | Pavel Kouřil  |
| <b>Redakční rada</b><br><b>Editorial board</b>                          | Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,<br>Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik   |
| <b>Odpovědný redaktor</b><br><b>Editor in chief</b>                     | Petr Škrdla   |
| <b>Výkonná redakce</b><br><b>Assistant Editors</b>                      | Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,<br>Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,<br>Lubomír Šebela   |
| <b>Technická redakce, sazba</b><br><b>Executive Editors, Typography</b> | Azu design, s. r. o.  |
| <b>Software</b><br><b>Software</b>                                      | Adobe InDesign CC   |
| <b>Fotografie na obálce</b>   | Hlinsko – Kouty I. Oboustranně plošně retušovány hrot se čtyřmi<br>přiloženými uštěpy (obr. 3, str. 23).  |
| <b>Cover Photography</b>  | Hlinsko – Kouty I. Bifacial point with four refitted flakes (Fig. 3, Pg. 23).   |
| <b>Adresa redakce</b><br><b>Address</b>                                 | Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.<br>Čechyňská 363/19<br>602 00 Brno<br>IČ: 68081758<br>E-mail: pv@arub.cz<br>Internet: <a href="http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html">http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html</a> |
| <b>Tisk</b><br><b>Print</b>   | Azu design, s. r. o.<br>Bayerova 805/40<br>602 00 Brno  |

ISSN 1211-7250 (Print)  
ISSN 2571-0605 (Online)  
MK ČR E 18648  
Vychází dvakrát ročně  
Vydáno v Brně roku 2018  
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.  
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.  
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

## Resumé

Slavkov (Kat. Slavkov u Opavy, Bez. Opava), Záhumenní Straße, Parz. Nr. 551/1, 551/3 und 552/2. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

## STARÝ PETŘÍN (K. Ú. JAZOVICE, OKR. ZNOJMO)

**„Nad přehradou“. Doba římská. Vědro. Náhodný nález, záchranný výzkum.**

Koncem října roku 2017 nám byl p. Čermákem oznámen detektorový nález „nějakého“ kotle. Po dohodě s nálezci byl předmět ponechán v původní nálezové situaci a opětovně zasypán. Rychlý záchranný výzkum byl proveden pracovníky muzea 4. 11. 2017. Po příjezdu na lokalitu bylo místo nálezu začištěno a vytýčena sonda o velikosti 120 × 90 cm. Na začištěném povrchu se nám vyrýsoval původní výkop provedený detektoraři. Ten měl kruhový půdorys o průměru zhruba 50 cm. Vše bylo fotograficky zdokumentováno. Po prvotní dokumentaci jsme přistoupili k odstranění lesní hrabanky v celé ploše vytýčené sondy. Následně byl vybrán zásep výše zmíněného amatérského výkopu, v němž se nacházelo mírně šikmo dnem vzhůru uložené bronzové vědro. V celé ploše sondy se nacházelo podloží bez zjevných známek dalšího zahloubeného objektu.

Nalezený předmět bychom mohli označit jako bronzové soudkovité östlanské vědro s železným kováním (prutem) pod okrajem, na kterém je zavěšeno ucho kruhového průřezu zakončené kuželovitými knoflíky. Typologicky bychom ho mohli označit jako typ Eggers 40/42 (za určení tímto děkuji PhDr. J. Jílkovi, Ph.D. z Východočeského muzea v Pardubicích). Zajímavostí jsou na první pohled patrné několikanásobné reparace vědra, zejména v oblasti dna. Opravy a značné potlučení nádoby, by mohlo svědčit o delším užívání nálezu.

Ve vzdálenosti tří metrů od místa nálezu vědra se téměř na povrchu nacházel další předmět z doby římské, a to menší zdobené bronzové ucho, na němž se dochovalo jedno zdobené atašé.

Popisované vědro, nám spolu s nepublikovaným nálezem římské stříbrné mince s vyobrazením císaře Gordiána III ze sedm kilometrů vzdáleného Onšova rozšiřují povědomí o germánském osídlení daného regionu v době římské.

David Rožnovský

## Resumé

Starý Petřín (Kat. Jazovice, Bez. Znojmo), „Nad přehradou“. Römische Kaiserzeit. Einzelfunde, Rettungsgrabung. Nach der Meldung eines Zufallsfundes von einem Metallgegenstand wurde eine schnelle Rettungsgrabung durchgeführt. Dabei wurde ein bronzenes fäßchenförmiger Östlandeimer mit Eisenbeschlag unter dem Rand gefunden, an dem ein mit einem kegelförmigen Knopf abgeschlossener und im Querschnitt runder Henkel aufgehängt wird. Typologisch könnte er als Typ Eggers 40/42 bezeichnet werden.

## TVRDONICE (OKR. BŘECLAV)

**„Pole od Týnecka“. Mladší/pozdní doba římská. Sídliště (?) Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Regionální muzeum v Mikulově, př. č. 01/13.**

*Lokalizace: okolí bodu Y=577014 X=1210221 (S-J-TSK).*

Již v roce 2012 provedlo Regionální muzeum v Mikulově záchranný výzkum předcházející stavbě plynovodu v trati „Pole od Týnecka“, kdy bylo zkoumáno sídliště ze starší doby bronzové a z doby laténské (Trampota 2013). Výzkum zde navázal na dřívější archeologické záchranné akce (Ondráček 1967; Unger 1973; 1975) v přilehlé bývalé pískovně.

V objektu 520, který obsahoval kumulaci věteřovské keramiky byl zájem na získání radiokarbonového data ze zvířecí kosti. Objekt byl však jen mělce zahloubený (cca 10 cm) do jílovitého podloží a většina kumulace keramiky byla uložena v podorniční vrstvě (mocnost cca 60 cm). Z ní byly v širším okolí objektu získávány smíchané nálezy ze starší doby bronzové i z laténu, patrně se tedy jednalo o sediment vzniklý splachem (přesná lokalizace objektu viz Kaňáková, Trampota 2016, obr. 3). Naměřené radiokarbonové datum z fragmentu zvířecí kosti velkého savce z tohoto objektu činí 1780 ±30 BP (číslo vzorku Poz-57441), což vzhledem k plateau na kalibrační křivce IntCal 13 (Reimer *et al.* 2013) po kalibraci odpovídá širšímu časovému období: mladší nebo pozdní době římské (obr. 12). Při zohlednění 68% pravděpodobnosti odpovídá kalibrované datum buď časovému intervalu 216–262 calAD, nebo 277–328 calAD.

Po získání radiokarbonového data bylo při revizi keramické náplně z výzkumu objeveno celkem 34 keramických fragmentů, které odpovídají době římské. Největší fragmenty byly nalezeny na povrchu po provedení skrývky ornice. Jedná se o fragment místní produkce zdobený vlnicí a vodorovnými, kolmými a šikmými svazky rýh (obr. 13: 1) a dva fragmenty římskoprovinciální keramiky ze dna nádoby točené

na kruhu, oranžové barvy výpalu a s hnědou, místy nazelenalou glazurou na povrchu nádoby (obr. 13: 2). Další keramické fragmenty pak byly nalezeny jako intruze v objektech ze starší doby bronzové i z latěnu a v sondách vedených v podorniční vrstvě, která měla často chronologicky smíšenou náplň. Kúlová jamka 1520 pak obsahovala výlučný nález keramiky z doby římské. Nalezená keramika odpovídá i z hlediska typologie produkci v mladší až pozdní době římské.

Při zohlednění celkového rozsahu prováděných archeologických výzkumů v této lokalitě nebyla komponenta z doby římské dosud vůbec zaregistrována. V současnosti jsou přesto k dispozici dva způsoby evidence využívání této lokality v době římské v podobě ojedinělých nálezů keramiky a určením stáří zvířecí kosti.

František Trampota

## Literatura

**Kaňáková, L., Trampota, F. 2016:** Nový sídlištní soubor štípané industrie starší doby bronzové z lokality Tvrdonice – Pole od Týnečka. *Studia archaeologica Brunensia* 16, 5–20.

**Ondráček, J. 1967:** Únětické sídliště v Tvrdonicích. *Přehled výzkumů 1966*, 27–28.

**Reimer, P. J., Bard, E., Bayliss, A., Beck, J. W., Blackwell, P. G., Bronk Ramsey, C., Buck, C. E., Cheng, H., Edwards, R. L., Friedrich, M., Grootes, P. M., Guilderson, T. P., Hafliðason, H., Hajdas, I., Hatté, C., Heaton, T. J., Hoffmann, D. L., Hogg, A. G., Hughen, K. A., Kaiser, K. F., Kromer, B., Manning, S. W., Niu, M., Reimer, R. W., Richards, D. A., Scott, E. M., Southon, J. R., Staff, R. A., Turney, C. S. M., van der Plicht, J. 2013:** IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves 0–50,000 years cal BP. *Radiocarbon* 55(4), 1869–1887.

**Trampota, F. 2013:** Tvrdonice (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů 54(1)*, 192–193, 203–204.

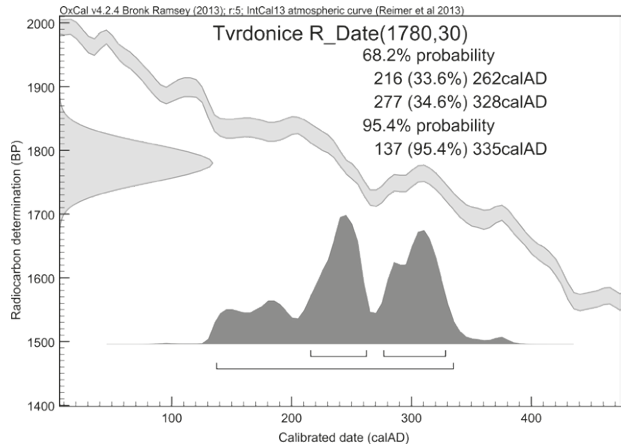
**Unger, J. 1973:** Nové nálezy ze štěrkovny u Tvrdonic (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů 1972*, 26.

**Unger, J. 1975:** Nové nálezy z pískovny u Tvrdonic (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů 1974*, 95.

## Resumé

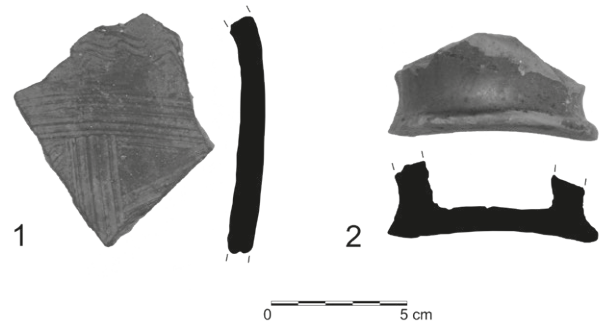
Tvrdonice (Břeclav District), “Pole od Týnečka”. The site Tvrdonice – Pole od Týnečka was excavated already in 2012. C<sup>14</sup> dating of a bone fragment from a shallow feature containing pottery of the Věteřov type (Poz-57441: 1780 ±30 BP) pointed out on a hu-

man activity during the Late/Final phase of the Roman Era. Thirty seven potsheds were sequently found after revision of excavated pottery. These potsheds were found on surface after topsoil removal or as a intrusion in Early Bronze Age or La Tène features.



**Obr. 12.** Tvrdonice, „Pole od Týnečka“. Obj. 520, kalibrace naměřené hodnoty C<sup>14</sup>.

**Fig. 12.** Tvrdonice, “Pole od Týnečka”. Feature 520, calibration of C<sup>14</sup> measurement.



**Obr. 13.** Tvrdonice, „Pole od Týnečka“. Keramika z doby římské.

**Fig. 13.** Tvrdonice, “Pole od Týnečka”. Pottery from the Roman Era.